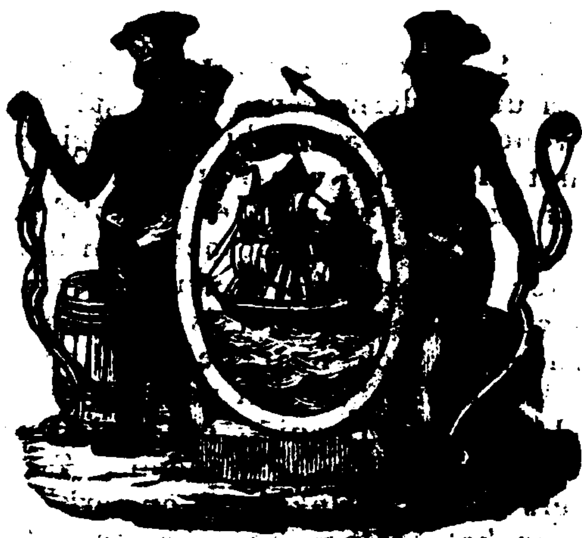
A°. 1843. N°. 54.

ZATURDAG, 8 JULIJ.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 6 Julij 1843.

De Gouvernements Secretaris brengt bij deze, op daartoe bekomen last, ter kennis van het algemeen, dat gedurende de tijdelijke afwezigheid van den Gouverneur Generaal van de hoofdplaats, de dagelijksche behandeling der zaken is opgedragen aan den Heer Procureur Generaal der Kolonie *Suriname*.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 7 Julij 1843.

(19323) HENDRIK ALOFSEN, heeft op heden aanteekening gedaan van zijn voorgenomen vertrek uit deze Kolonie.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

ADVERTENTIEN.

COLLEGIE: DE VEREENIGING.

(19322) Ter informatie van de Heeren Leden is dienende, dat de Penningmeester de Heer J. G. KRAMER, gedurende de loopende maand Julij, dagelijksch van des morgens *acht* uren tot des middags *vier* uren, ten zijnen huize vaceren zal tot het ontvangen der CONTRIBUTIE voor het ingetreden Collegie Jaar; wordende alzoo de Heeren Leden uitgenoodigd, om hieraan het noodig gevolg te willen geven.

Namens het Bestuur,
De Secretaris,
F. C. COBLIJN.

COLLEGIE: DE VEREENIGING.

ALGEMEENE VERGADERING *HEDEN AVOND* om *acht* ure, *Ballotage*. (19391)

Paramaribo, den 8 Julij 1843.

De Secretaris,
F. C. COBLIJN.

(19306) De ondergeteekende heeft per de laatst gearriveerde Schepen ontvangen en presenteert te koop *voor verminderde prijzen a KONTANT*:

Eene geassorteerde partij MANUFACTUREN, *versche* Boter, Santiesche Korinten, Specerijen, Patent Olie in groote pullen, extra kwaliteit Roode Wijn in kisten, dito RHIJN WIJN van 1830, MADERA WIJN per dozijn, en meer andere *GOEDEREN*.

Hij berigt tevens, voornemens te zijn binnen korten tijd de Kolonie te verlaten, en verzoekt alzoo ten vriendelijkste allen, die deugdelijke vorderingen ten zijnen laste hebben betaling te komen ontvangen; terwijl hij zijne *Debiteuren* aanmaant om hun verschuldigde te voldoen, ten einde alle onaangename geregtelijke vervolgingen te vermijden.

Paramaribo, den 6 Julij 1843.
JB. VOET.

L. D J. VAN BOMMEL

heeft per de laatste Schepen ontvangen:

Boter, Z. M.-, Leidsche- en Edammer Meikazen, *halve* en *kwart* tonnen gerookt Spek.

Banket en Bitterkoekjes, diverse Koeken en Theerandjes, Geleijen, Confituren, Persiken, Abricozen, Morellen op Brandewijn, gedroogde Tuinboontjes, Snijboonen, Pruimen en Appelen, Augurkjes en Olijven, Sauce Piquante, Ketschup etc.

CHAMPAGNE MOUSSEUX 1e. qual., CHATEAU D'HAUTBRION in kisten van 50 flesschen, MADERA, MUSCAAT en RHUDESHEIMER RHIJNWIJN in kistjes van 12 flesschen, COGNAC en WITTE BRANDEWIJN.

PATENT OLIE in pullen, WASKAARSEN, GREENE LATTEN, TIGCHELS, GLASRUITEN etc. (19325)

J. G. KRAMER

verwittigt zijne geëerde begunstigers dat bij hem verkrijgbaar zijn, de navolgende GOEDEREN, met de laatste Schepen ontvangen, als:

Alle soorten van Provisien, Vleesch in blik, ingelegde Groenten en Zuren, Suikerwerk, Confituren, Kruidenierswaren, Verfwaren en Olie, Dranken, Stukgoederen, Kopergoed en Aardewerk, Glas Ruiten in soorten en ander Glaswerk, een assortiment Schoenen en Laarzen, enz.; te veel artikel om te kunnen specificeren. (19326)

C. R. BERNER

heeft ontvangen per Kapts. WRIBORG en DE LANG en biedt voor *CONTANT* te Koop, aan:

Boter, Z. M.-, Komijne-, Zwitsersche- en Limburger Kaas, Zandaardappelen, Hammen, Ribbestuk, Rookvleesch, Rookspek en Zoutvleesch, vaatjes gezouten Tongen, versche Peling, vaatjes Haring, Anchovisch, blikke Osseschijf en Rollades, kwart ankers Zuurkool, Banket, Kozakken en Ulevellen, stoopen gepl. Garst, Vermiseille, Sagobloem, Corenten, Pruimen, Rozijnen, Amandelen, Appelen en Peeren.

Fijne Italiaansche Mans Strooboeden, vilte en zijden Hoeden, Schoenen en Stoffelaarzen, Bielefelds Linnen, Satinet, zwart Merinos en Polemiet, Lamfer en Crêpes, zwart Heeren en Dames Kousen en Handschoenen, Schrijf- en Postpapier, Witlood, Lijn- en Patent Olie, Spaansch en Vriesch groen, groene en zwarte Thee, Broodsuikers, Rooktabak, Visschergaren; effe Neteldoek, Kamerdoek, geruit Neteldoek voor Gordijnen, fijne Cambriks, witte Omslagdoeken en Shwals, Brodé en Jacquard.

Fijne ROODEWIJN in kisten van 24 flesschen, als: CHATEAU LA ROSE, BRANCMOUTON, MILON MANDAVID en LEONVILLE St. JULIEN, GENEVER in kelders en meer andere *GOEDEREN*.

Voorts: *eenige groote* SPIEGELS *in vergulde lijsten.* (19381)

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 4den dezer, het Schip Jacoba, Kapt. A. K. de Groot van Amsterdam, hebbende 40 dagen reis; Passagier: S. Polak HZn.

UITGEKLAARD.

Den 4den, het Schip West-Indie, Kapt. T. D. Lieuwen; lading: 476 vaten Suiker, 540 pond oud Koper.

Den 6den, het Schip Hillegonda Ida, Kapt. H. A. Hendriks; lading: 380 vaten Suiker 30 balen schoone Katoen, ... Koffie en 348 pond oud Koper.

(In het Neder-distrikt Nickerie:)

Den 26sten Mei, het Schip Equator, Kapt. J. G. Kunst, naar Rotterdam; lading: 175 vaten Suiker en 12 balen schoone Katoen.

Nieuwstijdingen.

(Uittreksels uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 20 Mei 1843.)

NEDERLANDEN.

BREDA, 1 Mei.

Een landman uit de gemeente Hoorn, nabij Roermond, heeft dezer dagen in zijnen tuin, omtrent twee voeten onder den beganen grond, een klein aarden potje gevonden, bevattende een honderdtal zilveren munten uit de middeleeuwen. Al deze munten zijn van het laatste de dertiende eeuw, en dus waarschijnlijk meer dan vijf eeuwen op die plaats gebleven. Naar men vermoedt, zou dit potje aldaar in den grond begraven zijn bij gelegenheid der hevige twisten, welke te dier tijd in het bisdom Luik, waarvan het graafschap Hoorn een leen was, woedden. Onder deze munten, waarvan echter de meesten veel geleden hebben, treft men er aan van de graven van Holland, van de Hertogen van Braband, van de graven van Vlaanderen, enz.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAIJA, 16 December.

Nog bij voortduring worden in de Javaansche hooglanden nieuwe koffij-, indigo-, kaneel- en theeplantaadjen aangelegd, en de aan de zuidkust van Java gelegene provincien hebben door de aanlegging van zoo vele plantaadjen ongemeen veel in belangrijkheid gewonnen. Verscheidene havenplaatsen op de zuid- en oostkusten van Java, zoo als Bataruwan, Probobingo, Patjitang, Tjilatjap

en andere, zijn van onbeduidende kampongs sedert de laatst verloopen tien jaren in gewigtige havenplaatsen herschapen, en de uitvoer van Javaansche voortbrengselen uit genoemde havens heeft zich ook weder in het tegenwoordige jaar aanzienlijk vermeerderd.

Men zal in Europa willigt gelooven, dat het bestaande monopoliestelsel der regering (ten gevolge waarvan alle voor de Europesche markten bestemde, artikelen van uitvoer, als koffij, suiker, indigo, thee, kaneel enz. tot bepaalde, lage prijzen aan de magazijnen der regering moeten worden afgeleverd) zeer hinderlijk moet zijn voor de aanlegging van nieuwe plantaadjen, en dat hetzelve niet zeer voordeelig moet wezen voor de bezitters dezer plantaadjen; dit is echter het geval niet; want de zoogenaamde landheeren, welke grootendeels tot het Kaukasisch ras behooren, worden steeds rijker, en menigeen, die eerst voor twee of drie jaren eene groote uitgestrektheid woeste grond voor eenige duizende gulden, of reeds aangelegde plantaadjen kocht of voor 15 tot 20 jaren van de eigenaren pachtte, kon dezelve thans voor het dubbel en driedubbel der oorspronkelijke koop- of pachtsom weder verkoopen of verpachten, daar deze landerijen, in weerwil van het gemelde monopoliestelsel, ten minste 10 of 12 pCt. jaarlijks opbrengen.

Hoe gunstig nu echter ook de aanleg van zoo vele plantaadjen op Java voor de geldkassen der landsheeren en der Javaansche regering werkt, zoo vindt dezelfde gunstige verhouding voor de inboorlingen geen plaats. Want ten gevolge dezer kolonisatie van Java zijn de weiden voor het vee, de rijst- en jakon- (*mas*) velden, even als de kokosboomen op Java aanzienlijk verminderd, waardoor de levensmiddelen hier, sedert de laatst verloopen 5 of 6 jaren, van twee of driehonderd pCt. in prijs gestegen zijn. Hierbij komt nog, dat in vele provinciën aan de inlandsche landeigenaren door de inlandsche opperhoofden bevolen wordt hoe veel ieder van zijne velden met rijst, jakon, tabak, en hoeveel hij met indigo of met suikerriet beplanten moet. De voorname Javaansche opperhoofden zoo als de Pongurangs (landgraven) en de faden-apatis (hertogen) genieten, naar gelang van het getal der in hun gebied wonende onderdanen, van de regering eene premie, voor de in de landsmaga zijnen afgeleverde voortbrengselen, en zij begunstigen derhalve den aanbouw dezer producten waartoe de opperhoofden ook nog door de residenten en de bezitters van suiker-molens in indigo-raffinaderijen worden aangespoord. Men kan zich een begrip van de toeneming van den aanbouw der monopolieproduk ten maken, wanneer men nagaat, dat alleen in de provincie West-Baglen, ongeveer 60 vierkante mijlen groot, sedert 7 of 8 jaren 86 indigo-raffinaderijen zijn aangelegd. Het spreekt van zelf, dat door de ontginning van plantaadjes en het oprigten van raffinaderijen aan eene groote menigte menschen werk wordt verschaft: maar hier wordt de arme inboorling door de opperhoofden gedwongen om tot zulk eenen lagen prijs voor de landheeren te werken, dat hij zich en zijne familie van het dagloon niet onderhouden kan. De armoede is derhalve veel grooter dan vroeger, en terwijl de ontzaggelijke uitvoerhandel van het eiland Java thans welligt het beschaafde Europa met verwondering vervult, neemt de armoede op dit eiland op eene ontzettende wijze de overhand. de tegenwoordige staat van zaken is juist geschikt om slechts twee klassen, namelijk armen en rijken, te maken, want de middelstand verdwijnt hier meer en meer.

DUITSCHLAND.

JENA, den 8 Mei.

Professor Koch zal eerstdaags aan het hoofd eener expeditie, welke op kosten van den Koning van Pruissen wordt uitgerust, weder eene reis naar den Kaukasus ondernemen. Hij zal zijne onderzoekingen van Trebisonde beginnen, op het hoogland van Erzerum de daar ontspringende rivieren, den westelijken Eufraat, Araxes en Tschoroch, aan hunne bronnen opzoeken en in hunnen eersten loop volgen. Van daar is de expeditie voornemens zich naar de monding van den Arpatschai, en dan naar het tweede hoogland van Armenië, en verder naar de ruïnen van Ani te wenden. Zij zal wijders voornamelijk hare opmerkzaamheid op het belangrijke gebergte rigten, dat alleen onafgebroken de verbinding tusschen den Kaukasus en den Armenischen Taurus daarstelt. Onderzoekingen over het volk der Meschiërs, de Suanen en Alanen stelt zich de expeditie vooral ten doel, benevens de oplossing der vraag, of er eenmaal werkelijk een muur bestaan heeft, gelijk de Chinesche, welke dwars over den geheelen Kaukasus liep. Over den kam van het gebergte zal professor Kock zijne rigting naar Tartarijsch Tscherkessië en de bronnen van den Kuban nemen, eene poging tot beklimming van den Elbur wagen, en de talrijke oude bouwwerken in de vlakten der Karatschai en Balkaren onderzoeken, en anthropologische navorschingen omtrent verscheidene volkstammen doen.

ITALIE.

NAPELS, den 22 April.

Onlangs is het kasteel Pozallo, in de provincie Noto, in de lucht gesprongen; een bliksemstraal had de kruidkamer getroffen, waarin 12 centenaars buskruid lagen. De stukken puin werden vijftien honderd voeten ver in het rond gestrooid en het dak eener kerk verbrijzeld; gelukkigerwijs was kort te voren de mis ten einde geloopen en derhalve de kerk ledig. Ten gevolge hiervan heeft men slechts twee slagtoffers van het ongeluk te betreuren, terwijl het, weinige oogenblikken vroeger gebeurd, waarschijnlijk aan honderden het leven zou gekost hebben.

HONGARIJE.

DOBRONA, 24 April.

(Pannonia.) Dit volkrijke vlek is heden door eenen verwoestenden brand bezocht Bijna 300 huizen, de roomsche kerk, de pastorij, de klokketorens, het stadhuis, de scholen en twee herbergen liggen in asch, en 2000 inwoners dwalen zonder huisvesting rond, daar hunne wohingen geheel van hout gebouwd waren. Van de huizen is bijna geen spoor meer te ontdekken; slechts hier en daar steken bakhovens uit de puinhoopen op.

SZATHMARER-KOMITAAT.

Den 19den april en eenige daarop volgende dagen, bedreven de cortes (lagere adel) weder vele buitensporigheden. Volgens officiële berigten moeten daardoor negen hoofden van huisgezinnen hunnen dood gevonden hebben, en twintig anderen zwaar gewond zijn. Volgens een berigt der Agramer Zeitung, gedagteekend uit Nagy-Karoly, van den 20sten april, was in dat komitaat wegens de belastingkwestie, de verkiezing van afgevaardigden onder aanhoudende drink-gelagen voorbereid. Door de grove omkoopingen en knoeperijen des adels was de tegenpartij in woede ontstoken, en toen den 19den een groot aantal adellijken naar Nagy-Karoly vertrok, stieten de beide partijen bij eene brug op elkander. 's Namiddags kwam de tijding in de stad, dat de beide partijen niet ver van Vallaj handgemeen waren geworden, waarbij de mannen der andere partij, die op 120 wagens verdeeld waren, werden teruggeslagen; en, inderdaad, nauwlijks kwamen de overwinnaars de stad binnen, of zij bestormden, in den waren zin des woords, het huis tegenover het komitaats gebouw, waar de opperstoelregter K. zijnen intrek had. Het geheele huis werd omvergehaald, alles verbrijzeld en ook de akten verscheurd; slechts de naakte muren van het geheele gebouw bleven staan. Toen er niets meer te verwoesten was, verstrooide zich de razende menigte des avonds, onder geleide van muzijk, en bedaarde de storm allengs.

Mengelingen.

ZINRIJKE TOAST.

Zeker Fransch gezant in Holland gaf eene partij en stelde dezen toast in: »de opgaande zon!" eene zinspeling op het devies van Lodewijk XIV. Ieder dronk dien mede. De baron Riesbeek bragt hierop zijner keizerin een toast toe, en liet de maan en sterren leven. Toen nu de beurt kwam aan den Engelschen gezant, Graaf Steurs, waren allen, daar de oorlog tusschen Frankrijk en Engeland stond uit te breken, begeerig te hooren, hoe hij zich uit dezen zaak zou redden; maar deze nam de bokaal op en riep: »leve Jozua, die zon en maan deed stilstaan!"

HET ONDERSCHEID TUSSCHEN PAULUS EN STRAUSS.

Paulus. »De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood."

Strauss. »De laatste vijand, welke de speculative kritiek te bestrijden, en indien mogelijk te overwinnen heeft, is het geloof aan een toekomstig leven."

De moordenaar van het geloof wil de doodgraver worden van het menschelijk geslacht.

DE PROCUREUR EN ZIJN CLIëNT.

Zeker Heer, die in een langdurig en verdrietig proces gewikkeld was en zijnen procureur herhaaldelijk in den loop van het geding bij zich ter tafel genoodigd had, was zeer verwonderd een post op zijne rekening te vinden, houdende: »Op onderscheiden tijden bij u het middagmaal gebruikt en met u gesproken, à ƒ4 00 — telkens." Over deze handelwijze verontwaardigd, besloot hij om den procureur ten deele voor die maaltijden te laten betalen, en bragt denzelven diensvolgens ƒ 3,00 — voor elken maaltijd met den wijn in rekening. Doch de praktizijn was hem te slim af, want korte dagen daarna werd hij bekeurd ter zake van wijn te hebben verkocht zonder patent.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Het gekoperd tweedeks Galjootschip Wilhelmina, Kapt J. N. Klint. —— Adres bij C. J. Leijsner. — SLUIT 14 JULIJ.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Maria Elisabeth, Kapt. H. C. Wriborg. — Adres bij C J. Leijsner.

Het gekoperd tweedeks Brikschip Astrea, Kapt. J. A. de Lang. —— Adres bij J. L. Gellée. —— Sluit 25 Julij.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Harmonie, Kapt. C. A. Schönbeck. — Adres bij J. F. Faverij. ——

Het Nederlandsch Kofschip Ida Cornelia, Kapt. W F. Schenk. — Adres bij Leijsner en Scheffer.

Het gekoperd tweedeks Brikschip Phoenix, Kapt. J. J. Gorter — Adres bij J. Gisius.

Het gekoperd tweedeks Barkschip Julia, Kapt. J. Hilbrands. — Adres bij Josua Lyon.

STAND DER MAAN.

4	JULIJ	EERSTE KWARTIER.
11	»	VOLLE MAAN.
19	»	LAATSTE KWARTIER.
27	»	NIEUWE MAAN.

WATERGETIJEN.

		Hoog Water.		Laag Water.
8 ZATURDAG.	's morgens	3-24	's avonds	9-24
9 ZONDAG.	»	4-15	»	10-15
10 MAANDAG.	»	5-06	»	11-06
11 DINGSDAG.	»	6-00	»	12-00

GEDRUKT BIJ GEZUSTERS SERRES.